

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 3. juuli 2026
(OR. en)

10953/26

LIMITE

ECOFIN 878

UEM 297

EIB

ECB

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	NÕUKOGU SOOVITUS ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks Bulgaarias

NÕUKOGU SOOVITUS

ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks Bulgaarias

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut („ELi toimimise leping“), eelkõige selle artikli 126 lõiget 7,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitus

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 126 peavad liikmesriigid hoiduma valitsemissektori ülemäärasest eelarvepuudujäägist.
- (2) Stabiilsuse ja kasvu pakt põhineb eesmärgil tagada riigi rahanduse usaldusväärsus ja kestlikkus, et tugevdada hinnastabiilsuse ning finantsstabiilsusel põhineva tugeva, kestliku ja kaasava majanduskasvu tingimusi, toetades seeläbi liidu kestliku majanduskasvu ja tööhõive eesmärkide saavutamist.
- (3) [Kuupäev] otsustas nõukogu ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 6 alusel, et eelarvepuudujäägi kriteeriumi täitmata jätmise tõttu on Bulgaarias ülemäärane eelarvepuudujääk¹.

¹ Nõukogu [KUUPÄEV] otsus ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta Bulgaarias (ELT L, [ELT: palun sisestada käesolevasse joonealusesse märkusesse viide]).

- (4) ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97² artikli 3 lõike 4 kohaselt peab nõukogu võtma vastu asjaomasele liikmesriigile adresseeritud soovitusel ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks teatava tähtaja jooksul. Kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 3 lõikega 4 tuleb kõnealuses soovitusel kehtestada asjaomasele liikmesriigile ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks tõhusate meetmete võtmiseks maksimaalselt kuue kuu pikkune tähtaeg, mida võib lühendada kolme kuuni, kui olukorra tõsidus seda nõuab. Lisaks peab nõukogu soovutama, et liikmesriik rakendaks korrigeerivat netokulude³ kava, mis tagaks, et soovitusel kehtestatud tähtaja jooksul viiakse valitsemissektori eelarvepuudujääk allapoole kontrollväärtust 3 % sisemajanduse koguproduktist (SKP) ja hoitakse sel tasemel. Kui ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus algatati eelarvepuudujäägi kriteeriumi alusel, peab korrigeeriv netokulude kava nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 3 lõike 4 kohaselt võimaldama teha igal aastal minimaalse struktuurse kohanduse vähemalt 0,5 % SKPst – see väärtus on võrdlusalus aastateks, mil valitsemissektori eelarvepuudujääk eeldatavasti ületab kontrollväärtust. Komisjon võib nõukogu määruse (EL) 2024/1264 põhjendust 23 arvestades üleminekuperioodil, s.o aastatel 2025, 2026 ja 2027, seda võrdlusalust kohandada, et võtta kõnealusteks aastateks kavandatud korrigeeriva netokulude kava kehtestamisel arvesse intressikulude suurenemist. Vajaduse korral peab korrigeeriv kava põhinema ajakohastatud prognoosidel, mille komisjon on koostanud võla jätkusuutlikkuse analüüsi meetodikat kasutades. Asjaomane liikmesriik võib teavitada komisjoni riigipõhistest probleemidest, mida ta peab korrigeeriva kava kehtestamise jaoks asjakohaseks.

² Nõukogu määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30>), viimati muudetud nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrusega (EL) 2024/1264 (ELT L 2024/1264, 30.4.2024).

³ Vastavalt määruse (EL) 2024/1263 artikli 2 punktile 2 on netokulud valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud intressikulud, kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed, liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga, riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks, töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

- (5) Reaalne SKP kasvas Bulgaarias 2025. aastal 3,1 %. Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt peaks majandus sisenõudluse komponentide jätkuva kasvu toel kasvama 2026. aastal 2,5 %. 2027. aastal peaksid samad tegurid toetama SKP reaalkasvu 2,2 %. Töötuse määr peaks 2026. aastal jõudma 3,7 %ni ja 2027. aastal 3,9 %ni. Inflatsioonimäär peaks kasvama 3,5 %-lt 2025. aastal 4,2 %ni 2026. aastal ja jõudma 2027. aastal 2,6 %ni.
- (6) Eurostati poolt 22. aprillil 2026 esitatud andmete⁴ kohaselt oli valitsemissektori eelarvepuudujääk Bulgaarias 2025. aastal 3,5 % SKPst. Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori eelarvepuudujääk 2026. aastal 4,1 % SKPst ja 2027. aastal 4,3 % SKPst ning ületab seega kontrollväärtust 3 % SKPst. Komisjoni arvutuste⁵ kohaselt osutavad need suundumused sellele, et netokulude kasvumäär oli 2025. aastal 12,3 % ja on 2026. aastal 5,5 %. Struktuurne eelarvepuudujääk peaks 2026. aastal olema 4,1 % ja jääma 2027. aastal samale tasemele.
- (7) Valitsemissektori võlg oli 2025. aasta lõpus 29,9 % SKPst. Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt peaks see 2026. aasta lõpuks suurenema 32,3 %ni SKPst ja 2027. aasta lõpuks 35,5 %ni SKPst, jäädes seega alla kontrollväärtuse 60 % SKPst.

⁴ Eurostat – Euro Indicators, avaldatud 22. aprillil 2026.

Vt: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-22042026-ap>.

⁵ Eelarvestatistika tabelid, milles esitatakse liikmesriikide eelarvepoliitika hindamiseks vajalikud taustandmed (SWD(2026) 200 final, Brüssel, 3.6.2026).

- (8) Käesolevas soovitus esitatud korrigeeriv netokulude kava, millega kehtestatakse netokulude maksimaalsed kasvumäärad, on kooskõlas minimaalsete iga-aastaste struktuursete kohandustega või struktuursete esmaste kohandustega vähemalt 0,5 % SKPst vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 3 lõikele 4 ja nõukogu määruse (EL) 2024/1264 põhjendusele 23. Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi makromajanduslike eelduste põhjal vastab käesolevas soovitus esitatud korrigeeriv netokulude kava struktuurse esmase eelarvepositsiooni kohandusele 0,3 protsendipunkti 2026. aastal ja 0,6 protsendipunkti 2027. aastal. 2028. ja 2029. aastal ehk pärast ajavahemikku, mille jooksul komisjon võib intressikulude suurenemist arvesse võtta, vastab korrigeeriv kava struktuurse eelarvepositsiooni iga-aastasele kohandamisele vastavalt 0,5 ja 0,6 protsendipunkti võrra. Korrigeeriv netokulude kava eeldab 2026. aastal struktuurset kohandamist vähem kui 0,5 protsendipunkti SKPst – võttes arvesse, et valitsuse hiline moodustamine lükkas eelarve vastuvõtmise edasi –, kuid seda kompenseerib suurem kohandamine ülejäänud aastatel.
- (9) Käesolevas soovitus esitatud korrigeeriva netokulude kavaga asendatakse netokulude maksimaalsed kasvumäärad, mis on kehtestatud nõukogu 20. juuni 2025. aasta soovitus (millega kiidetakse heaks Bulgaaria riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava)⁶ punktiga 1.
- (10) Käesolevas soovitus esitatud korrigeeriva netokulude kava, komisjoni valitsemissektori võla keskpika perioodi prognoosiraamistiku ja komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt peaks valitsemissektori eelarvepuudujääk vähenema 3,5 %-lt SKPst 2025. aastal 2,9 %-le SKPst 2029. aastal.

⁶ Nõukogu 20. juuni 2025. aasta soovitus, millega kiidetakse heaks Bulgaaria riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava (ELT C, C/2025/3700, 20.8.2025, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/3700/oj>).

- (11) Käesolevas soovitus esitatud korrigeeriva netokulude kava, komisjoni valitsemissektori võla keskpika perioodi prognoosiraamistiku ja komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt jätkaks valitsemissektori võla suhe SKPsse suurenemist 29,9 %-lt 2025. aasta lõpus 38,3 %ni 2029. aasta lõpus, jäädes siiski selgelt alla kontrollväärtust 60 % SKPst.
- (12) Käesolevas soovitus esitatud korrigeeriva netokulude kava järgimine peaks tagama ülemäärase eelarvepuudujäägi püsiva korrigeerimise; konkreetsed meetmed peaksid olema suunatud riigi rahanduse kvaliteedi ja struktuuri parandamisele, investeringute säilitamisele ja majanduse kasvupotentsiaali tugevdamisele. Eelarvealased ja laiemat majanduslikku laadi reformid peaksid kestlikul viisil parandama majanduse kasvu- ja vastupidavuspotentsiaali ning toetama riigi rahanduse jätkusuutlikkust.
- (13) Nõukogu võttis 8. juulil 2025 vastu soovituse⁷, millega lubatakse Bulgaarial kalduda ajavahemikul 2025–2028 kõrvale nõukogu soovitus C/2025/3700 soovitatud netokulude maksimaalsetest kasvumääradest.

⁷ Nõukogu 8. juuli 2025. aasta soovitus, millega lubatakse Bulgaarial määruse (EL) 2024/1263 kohaselt nõukogu kehtestatud netokulude maksimaalsetest kasvumääradest kõrvale kalduda (riikide vabastusklausli aktiveerimine) (ELT C, C/2025/3961, 20.8.2025, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/3961/oj>).

- (14) Riikide vabastusklausliga võimaldatavat paindlikkust tuleks arvesse võtta ka ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamisel ja selle hindamisel, kas Bulgaaria on võtnud tõhusaid meetmeid. Seega täiendab käesolevas soovitus esitatud korrigeerivat netokulude kava kuni 2028. aastani paindlikkus, mida võimaldab kaitsekulutuste⁸ suurendamine riikide vabastusklausli alusel. Tagamaks, et riigi rahanduse jätkusuutlikkus ei satu ohtu, tuleks käesolevas soovituses sätestada maksimaalne paindlikkus kooskõlas komisjoni 19. märtsi 2025. aasta teatisega ja nõukogu 8. juuli 2025. aasta soovitusega. Selleks peaks ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohane üldine maksimaalne paindlikkus piirduma paindlikkusega, mida ei ole käesolevas soovitus esitatud netokulude kavale eelneval perioodil kasutatud.
- (15) Komisjoni arvutuste⁹ kohaselt ületas Bulgaaria nõukogu poolt 20. juunil 2025 soovitatud 2025. aasta kumulatiivset maksimaalset netokulude kasvumäära mahus 2,1 % SKPst. Kui võtta arvesse nõukogu 8. juuli 2025. aasta soovitusel lubatud paindlikkust, mis vastab riikide vabastusklausli kohase paindlikkuse kasutamisele (0,6 % SKPst), väheneb kõrvalekalle 1,4 %ni SKPst. Seega on aastatel 2026–2028 paindlikkuse võimaldamiseks kõlblik ainult see osa kaitsekulutuste suurenemisest SKP protsendina alates võrdlusaastast 2024, mis on üle 0,6 protsendipunkti. Lisaks tuleks sel ajavahemikul kasutada olevat maksimaalset paindlikkust vähendada 1,5 %-lt SKPst 0,9 %-le SKPst.
- (16) Kooskõlas määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 8 lõikega 3 võtab nõukogu ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 12 kohase otsuse ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kehtetuks tunnistamise kohta vastu üksnes juhul, kui eelarvepuudujääk on viidud alla kontrollväärtuse 3 % SKPst ja jääb komisjoni hinnangu kohaselt alla kontrollväärtuse käimasoleval ja järgneval aastal,

⁸ Riiklikult rahastatavad kaitsekulutused, nagu on määratletud valitsemisfunktsioonide klassifikaatoris (COFOG02).

⁹ Komisjoni talituste töödokument SWD(2026)200, Eelarvestatistika tabelid, milles esitatakse liikmesriikide eelarvepoliitika hindamiseks vajalikud taustandmed, 3.6.2026.

SOOVITAB JÄRGMIST:

1. Bulgaaria peaks tagama, et netokulude nominaalsed kasvumäärad ei ületa lisas kehtestatud maksimummäärasid.
2. Seega peaks Bulgaaria kõrvaldama ülemäärase eelarvepuudujäägi aastaks 2029.
3. Tähtpäevaks, milleks Bulgaaria peab võtma tõhusaid meetmeid ja esitama vajalikud meetmed koos oma 2027. aasta eelarvekavaga, mis tuleb esitada komisjonile ja eurorühmale määruse (EL) 473/2013¹⁰ artikli 6 alusel, kehtestab nõukogu 15. oktoobri 2026. Seejärel peaks Bulgaaria esitama käesoleva soovitusel rakendamise eduaruande vähemalt iga kuue kuu järel, kevadel oma iga-aastase eduaruande raames 30. aprilliks ja sügisel eelarvekavas 15. oktoobriks, kuni ülemäärane eelarvepuudujääk on kõrvaldatud.
4. Kuni 2028. aastani on Bulgaarial lubatud käesoleva soovitusel punktis 1 sätestatud netokulude maksimaalseid kasvumäärasid ületada, kui neid maksimaalseid kasvumäärasid ületavad netokulud ei ole suuremad kui väiksem järgmistest:
 - a) see osa kaitsekulutuste suurenemisest protsendina SKPst alates 2024. aastast, mis on üle 0,6 protsendipunkti SKPst; ning
 - b) maksimaalne lubatud allesjäänud paindlikkus 0,9 % SKPst.
5. 2028. aastale järgnevatel aastatel võib Bulgaaria siiski punktis 1 kehtestatud netokulude maksimaalseid kasvumäärasid ületada, kui neid maksimaalseid kasvumäärasid ületavad netokulud on seotud kaitseotstarbelise varustuse tarneks enne 2028. aasta lõppu sõlmitud lepingutega ega ületa punktis 4 nimetatud üldist ülemmäära.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta (ELT L 140, 27.5.2013, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/473/oj>).

6. Selleks et tagada lisakulutuste korrektne kirjendamine, peab Bulgaaria esitama andmed tegelike ja kavandatud kaitsekulutuste (COFOGi jagu 02) (sealhulgas kaitseinvesteeringute (COFOGi jagu 02 P.51)) kogusummade ning COFOG-02 alt välja jäävatest SAFE-laenudest rahastatavate kulutuste kohta:

aastate T-4, T-3, T-2 ja T-1 (aasta T on jooksev aasta) kohta komisjonile (Eurostatile) nõukogu määruse (EÜ) nr 479/2009¹¹ kohaselt esitatavas aruandluses;

- aastate 2021 kuni T (jooksev aasta) kohta määruse (EL) 2024/1263 artikli 11 lõike 1 ja artikli 15 ning artikli 21 lõike 1 kohaselt esitatavates riiklikes keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades ning iga-aastastes eduaruannetes;
- aastate T (jooksev aasta) ja T+1 kohta määruse (EL) nr 473/2013 kohaselt esitatavates eelarvekavades.

Käesolev soovitus on adresseeritud Bulgaaria Vabariigile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

¹¹ Nõukogu 25. mai 2009. aasta määrus (EÜ) nr 479/2009 Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitleva protokolliga kohaldamise kohta (ELT L 145, 10.6.2009, lk 1–9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/479/2014-09-01>).

Netokulude maksimaalsed kasvumäärad (nominaalsed aastased ja kumulatiivsed kasvumäärad)

Bulgaaria

Aasta		2026	2027	2028	2029
Kasvumäär (%)	Aastane	4,2	3,4	3,4	3,2
	Kumulatiivne*	4,2	7,7	11,4	15,0

* Kumulatiivsed kasvumäärad arvutatakse võrdluses baasaastaga 2025.